

Abonamîntul

Pentru monarhie:
Pre an 6 fl., 1/2 an 3 fl., 1/4 an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:
Pre 1 an 18 frcs., 1/2 an 9 frcs., 1/4 an 4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericescă-politică.

Insertiuni

Un șir garmond:
odată 7 cr., a doua órá 6 cr., a treia órá 5 cr., și de fie care publicățiune timbru de 30 cr.

Totú ce privesce fóea să se adreseze la «Redacțiunea și Administrațiunea Unirii» în Blașiú.

Anul III.

Blașiú 30 Decembre 1893.

Numérul 52.

La sfârșitul anului.

Cu numérul de față închiámú alú treilea an de esistință.

A face o rapidă reprivire, ne este o mângăere pentru trecutú, o îmbărbătare pentru viitoriú.

Între grele împrejurări ne-amú născutú. De grele vînturi era bătută biserica nóstră pe vremea, cândú a o apăra ne-amú propusú.

Eraú dușmaní din afară și dușmaní din lăuntru. Și póte că mai primejdioși eraú cestí din urmă, pentru că mai înainte nefindú supraveghiați, ajunseră a se víri chiarú și între aceia, cari altcum eraú de bună credință.

După trei ani de esistință putemú să afirmámú, că dacă aú și rémasú dușmaní în afară, dară cei din lăuntru suntú demascați, dacă nu chiarú nimicíți.

Laudă fie Domnului, ađi minciunile propovăduite sub mantéua așa numitei istorii nu mai prindú. Ómenii le sciú apreția după meritú.

Și dacă așa este, să ni-se ierte a spune pe lângă tótá modestia, meritú are și „Unirea“.

Și că așa este, fie-ne de ajunsú a reaminti sinodulu electoralú din 16 Aprilú a. c. Cu ocaziunea acésta clerulú nostru deși în urma unor ingerințe neîndreptățite a comisú unele greșeli, pe cari istoria le va sci judeca după meritú, totuși a arétatú o frumósă maturitate,

firmitate și abnegațiune, érá cu manifestulú sêu s'a ridicatú susú, fórté susú preste naivitatea și forma nebulósă a condițiunilorú sinodulu electoralú din 1868.

În maturitatea asta a clerulu nostru își are partea sa și „Unirea“. Pentru că „Unirea“ dela începutú a nășitú cu tótá energia împotriva tuturorú, cari își arogaú în biserică drepturi și misiuni, ce nu li-se cădeaú. Energia asta clerulú a sciut-o apreția și de aceea cu ocaziunea alegerii a datú destulă dovadă, că nu voesce să fie instrumentú în mâna niménuí, ci că însu-și voesce să-și determine conduita sa. Și suntemú siguri, că independența sa va sci-o pázi și mări clerulú și pe viitoriú, dacă lipsa va cere.

Cu numérulú ce vine intrámú într'unú noú an de esistință.

Nu suntú încântátore privelistile, ce ni-se promitú. Lupte grele, muncă neîncetată: étá ce ne așteptá.

Stámú la pândá cu încredere. Prevederea luptelorú viitoare nu ne descúrăjază, ci ne împintenă la o încordare îndoitá.

Deoparte vedemú starea de prigonire, la care e supusú poporulú nostru pentru justele și legitimele sale aspirațiuni.

De altá parte vedemú biserica nóstră bătută de valurile agitate ale furtunelorú.

Regularea salarelorú învățatoresci în conformitate cu legea cea nóúă: étá misiunea principală a bisericei nóstre în anulú ce vine.

Cu afacerea asta trebuie să se ocupe toți credincioșii nostri. Și póte că în scurtú timpú se va face apelú la dînșii, la conlucrarea și spiritulú loré de sacrificiú într'unú congresú școlarú archidieceșanú.

Adaptarea gimnasiulu din Blașiú, a acestui ilustru focalarú de sciință și simțire româneșă: étá o altá problemă a anulú ce vine.

Scaunulú mitropolitanú e totú vacantú, deși curge a nóua lună, de cândú clerulú și-a designatú pe aleșii sêi. Etá o altá și supremă cestiune, dea care afirná resolvárea cu succesú a cestiunilorú de mai înainte.

Étá cestiuni, ce ne stáu înainte pe terenulú bisericescú-școlarú.

„Unirea“ este servitórea bisericei nóstre, este organulú ei de publicitate.

Chemarea ei va fi a ține în curentú, a orienta pe cetitorii sêi cu privire la tóte cestiunile acestea.

Étá misiunea nóstră.

Onoratulú nostru clerú și credincioșii bisericei nóstre, cari cu fórté multá bunăvoință ne-aú întimpinatú, nu vorú subtrage sucursulú lorú materialú și moralú nici acum, cândú în ajutorul acestorú mari cestiuni mai vírtosú suntemú avisați la acela ca ori cândú mai înainte.

În spriginulú de până aci alú clerulu în deosebí ne stá tária nóstră. În spriginulú acesta rázimámú și sperările nóstre față de viitoriú.

Feuilleton.

Asediulú Berlinulu.

Narațiune anglesă din răsboiulú franco-germánú. (Fine.)

Din díua acésta înainte operațiunile nóstre de răsboiú aú devenitú cu multú mai simple. Luarea Berlinulu era deja numai afacere de perseveranță, cestiune de timpú.

Din cândú în cândú, de câte ori béránulú oșténú se obosia și începea să fie impacientú, nepótá-sa fi cetia câte o epistolă dela fiulú dînsuluí, — se înțelege, că numai epistolă fabricată, deórece pe vremea aceea de afară nimicú nu putea ajunge în Paris, ér pe fiulú lui, care era adjutantulú lui MacMahon, după capitulara Sedanulu ílú duseră ca prinsoneriú într'o cetate germáná. Íți poți închipui desperațiunea sermanei fete, carea de sêptémáni nu auzise nimicú despre tatálú sêu, ér despre fratele sêu scia cu siguranță, că e prinsoneriulú Germánilorú, ba póte că e și bolnavú, — și ea totuși trebuia să-lú facă să vorbescă fericitú, vioiú câte odatá prin epistole militarești scurte, prin astfelú de epistole, cari numai pe apucate, numai pe furișú le póte scrie ici colé osta-

șilú, ce înaintează în marșuri repedi preste pămîntulú cuceritú. Câte odatá o părăsiau puterile pe sermana copilá, și atunci cu sêptémánile nu sosia nici unú révașú. Atunci însá béránulú începea să se simță réu și nu putea dormi. După aceea éráși venia epistolă din Germánia pe care sermana fatá, seșednú pe dunga patuluí, o cetia béránulú cu tonú veselú, reținéndu-și cu silá lacrimile. Colonelulú asculta cu pietate religiósă cuvintele ei, suridea cu față criticátóre, aproba, critica și ne esplíca locurile, ce se páreau mai fatunecate. Dar în răspunsurile, ce le adresa fiulú sêu, se arétá mai mare, mai nobilú.

„Nu uita nici odatá, fiulú meú, că ești francesú“, — dícea elú, — „fii marinosú față de sermanulú poporú de rîndú. Grijesce, ca invasiunea să nu-í fie preste măsurá grea de suportatú!“ După aceea urma unú registru întregú de sfaturi bune, învățaturí prea frumóse despre sîntenia proprietății, despre comlesanța, ce datorimú față de dame, — cu unú cuvintú unú adevératú codice alú onoriú militare, gătitú în folosulú cuceritorilouú. Urmáu apoi câteva reflexiuni generale despre politică și despre condițiunile de pace, cari ar fi să se pună Prúșilorú. Trebuie

să recunoscú, că în privința acésta într'adeverú pretensivú n'a fostú.

„Numai desdaunare de răsboiú, nimicú alta! De ce să le luámú provinciile? Putemú noi face Frâncie din Germánia?“

Tóte acestea le-a dictatú cu glasú decisú, puternicú, și atáta marinositate sinceră, așa convingere patriotică vrednică de respectú strălucia din cuvintele lui, câtú ascultându-lú ne-a fostú preste putință să ne înádușimú adénca emoțiune a sufletelorú nóstre.

Într'aceea asediulú ținea mereú, durere, nu alú Berlinuluí!

Era pe atunci vremea gerurilorú cumplite, a bombardării, a epidemiilorú și a fómelií. Dar prin grije credincioșá, prin încordări și prin acea fragedime neobositá, cu carea încenjoramú pe béránulú oșténú, ne-a succesú să obținemú ca vioitatea seniná a bolnavulu nostru nici măcar odatá să nu conturbatá. Cum, cum nu, nu împórtá; destulú atáta, că mi-a succesú sub durata întreguluí asediú să câștigú pe sama béránuluí pâne albá și carne próspetá. Adevératú, că acestea ajungeaú chiarú numai pe sama lui, și abia í-ai poté închipui dta ceva mai mișcátóriu, mai pètrundétóriu, decâtú aceste dejunuri nevinovatú egoiste ale béránuluí oșténú, —

Activitatea noastră este a bisericii și a clerului, pentru că una ne scimă cu dînsul, și pentru că după mărturia istoriei noastre dela clerul nostru așteptăm noi regenerarea bisericească și politică a poporului românesc.

Cestiunea română în congregațiunea comitatului Albei-inferioare.

În 22 Decembrie anul curent s'a ținut în Aiud o ședință extraordinară a adunării generale a comitatului Albei inferioare. Programul adunării conținea 16 puncte, dintre cari punctul al 13-lea și 15-lea erau mai interesante. În punctul al 13-lea era vorba despre adresele comitatelor Szabolcs și Făgăraș îndreptate către dieta țerei pentru a se introduce administrațiunea de stat conformă principiului enunțat în articolul de lege 33 din 1891. În punctul al 15-lea se tracta de adresa comitatului Clușului născocită de deputatul Bartha pentru înfrinerea Românilor.

Deși cestiunile acestea ar fi trebuit să intereseze pe toți membrii români ai adunării generale comitatense, totuși numai 3 inși s'au prezentat la ședință și anume: Dr. Augustin Bunea, Dr. Vasiliu Hossu și Dr. Alesandru Popu, toți trei din Brașu, cei dintâi doi preoți, er al 3-lea medic.

Ședința s'a deschis la 10 ore antemeridiane de comitele suprem Zeyk Daniel și până la 11 ore a trecut repede preste cele 12 puncte.

Când însă a venit rândul la adresa comitatelor Szabolcs și Făgăraș, s'a ridicat Dr. Vasiliu Hossu și într-o vorbire bine motivată a accentuat, că-i pare bine, că comitetul permanent propune, să nu se părăsască, ci să se pună la arhivă adresa amintită, însă de altă parte dechără, că nu pōte fi de acord cu propunerea comitetului permanent, întru câtă într'aceea se dice, că adresa trebuie să fie respinsă numai din acel motiv, că comitatul Albei inferioare totdeauna a fost în contra administrațiunii de stat și amic al autonomiei comitatense bazate pe sistemul electoral. El cere deci, ca adresa din cestiune să se respingă și din motivul, pentru că țintese la asuprirea

naționalităților nemagiare și mai virtosă a națiunii române. În conformitate cu cele desfășurate face următoarea propunere: „Luându-se la pertractare adresele comitatelor Szabolcs și Făgăraș îndreptate către dieta țerei pentru punerea în viață a articolului de lege 33 din 1891, adunarea generală a comitatului Albei inferioare în ședința sa dela 22 Decembrie 1893 decide, să nu părăsască aceste adrese și mai virtosă adresa comitatului Făgărașului din cauză, că în motivarea acelei adrese ese la ivelă tendința condamabilă de a asupri naționalitatea română, care tocmai așa are dreptu a fi ocrotită și ajutată în desvoltarea individualității sale ca și ori care altu popor din patria comună. Și fiindu că asuprirea acelei naționalități se opune principiilor de egalitate, frățietate și libertate, adunarea generală a comitatului Albei inferioare rōgă parlamentul țerei, să nu țiea în considerațiune adresa comitatului Făgărașului, ci să pună în aplicațiune principiile amintite față cu toate popōrele patriei, fiindu că numai așa se pōte obține pacea internă dorită de toți, cari își iubesc patria.“

Propunerea acēta în traducere magiară a fost prezentată și presiului spre a dispune trecerea ei la protocolu.

După ce își termină Dr. Hossu vorbir ea s'a pornit îndată potopul vorbirilor magiare. Vicecomitele Csato dechără, că n'ar fi contrariu la aceea, ca adunarea generală nu numai să pună „ad actu“ adresa Făgărașenilor, ci să și rōge pe guvernul, să nu o țiea în considerațiune, însă nu din motivul accentuat de Dr. Hossu, ci din motivul, că comitatul Albei inferioare nu așteptă nici o fericire dela administrațiunea de stat, ci numai dela vechiul sistem de autonomie comitatensă.

Baronul Kemény Géza părăsese propunerea comitetului permanent și respinge propunerea lui Dr. Hossu, dīcēndu între altele, că nu se pōte aduce nici unu casu concretu, că principiile de egalitate și frățietate nu ar fi fost aplicate și față cu Români. Totu în sensul acesta a vorbit și Fogarasi Albert și alții.

Pentru propunerea lui Dr. Hossu a insistat energic Dr. Augustin Bunea,

care a polemizat deosebitu cu baronul Kemény, arētându-i cu exemple palpabile mai virtos din legea de naționalități și din legea electorală, că față cu Români principiile de egalitate, frățietate și egalitate nici pe hârtie, nici în faptă nu s'au aplicat nici odată și cu atât mai puțin se aplică în ziua de astăzi.

Se înțelege de sine, că trei Români nu au putut maiorisa pe Unguri, și astfel propunerea comitetului permanent a fost primită, er a lui Dr. Hossu respinsă.

La adresa Clușenilor comitetul permanent a propus, ca aceea să se primescă în principiu, și să se scrie la parlamentu, ca să țiea mēsuri acomodate în contra agitatorilor.

Făț cu acēstă propunere Dr. Augustin Bunea a dovedit cu motive clare, că adresa Clușenilor vre să facă din patria comună o mamă denaturată, care de dragul unu singuru copil sugrumă pe toți ceialalți fii ai sēi, și că validarea principiilor retrograde din acea adresă sunt periculoase nu numai pentru naționalitățile nemagiare, ci și pentru magiari. De aceea dînsul face următoarea propunere:

„Adunarea generală a comitatului Albei inferioare luându la pertractare adresa comitatului Clușului îndreptată către dieta Ungariei, o află nu numai injuriōsă față cu cetățenii nemagiar ai patriei, ci periculoasă chiar și pentru libertățile publice ale țerei. De aceea condamnă acēstă adresă ca pe o manifestațiune tristă a unu curentu bolnaviciosu, care voesce să împartă pe cetățenii patriei comue în două clase: una de asupritori, cari să fie Magiari, alta de asupriți, cari să fie naționalitățile nemagiare. Deci adunarea generală a comitatului Albei inferioare rōgă parlamentul țerei, ca să caute căi și mijloce apte pentru multămirea tuturor naționalităților din patrie, însă și până la aflarea acelor mijloce conforme cu principiile de egalitate, frățietate și libertate, parlamentul să indrume pe guvernul țerei, să facă dispușețiuni seriose pentru aplicarea sinceră a articolului de lege 44 din 1868 despre egala îndreptățire a naționalităților. Decisiunea acēta să se comunice cu toate comitatele spre părănire.“

colonelul se ridica în patu, măsărița și-o înoda sub barbă, și lângă elu ședea nepōta lui, cu totul slăbită și palidă de multele lipsuri. Fata îi ducea la gură mâna tremurătoare, ea îl ajuta în mncare, ea îi pregătia beutura, și tōte acestea cu voe bună, veselă. În astfel de mominte apoi bētrānulu cuirasirū, prindēndu nōuē puteri din pranzul mncatū cu multă poftă, în chilia-i caldă, pe cāndu afară așa mai scārțāia gerul Țernei și nămeții băteau fereștile, adese-ori își rechema în memoria, ce începea să se trezescă, luptele, ce le-a purtat prin țerile nordice, și celu puțin pentru a cincidecia oră ne-a povestitū cumplita retragere dela Moscva, cāndu nu aveau nimic alta de mncare, decât numai biscuit înghetāt și carne de calū.

„Așa e, că nici nu-ți poți închipui, scumpa mea copilă? — Carne de calū am mncatū!“

Măcarū că fōrte bine își putea închipui, De două luni de zile nici dînsa n'a mncatū de alta.

Dar precum se apropia definitiva rensănētoșare a bolnavului oștēnu, așa devenia și problema noastră din zi în zi totu mai grea. Acea amortēiā sufletescă și trupescă, care până aci ne-a fost de atāta folosū, a început pe încetulū să dispară. Detunăturile grozave, ce s'au întâmplatū din cāndu în cāndu înaintea porții Maillot, de vre-o două

trei ori l'au cutremuratū, și întocmai ca cănele celu bun de vīnatū, a început să-și ascuță urechile. Am fost siliți erāși să-i mințimū despre nōuē învingeri, ce le-a raportatū Bazaine sub murii Berlinulu, și în onōrea acelorū învingeri a artileriei tragū cu tunurile înaintea palatulu invalidilor. Altădată erāși, cāndu i-amū împinsū patulū înaintea ferestrii, — mi-se pare chiar în ziua luptei dela Bouzenval, — putu vedē împede, că garda națională începe a se aduna pe Avenue dela Grande Armée.

„Ce trupe suntū acelea?“ — întrebă bētrānulu. După aceea auđii, cum murmură în sine: „Rēu suntū instruate, fōrte rēu!“

Atāta a fost totū, dar și dintr'asta amū băgatū sēmă, că de aci înainte avemū lipsă de mai multă precauțiune. Durere, totū n'amū fostū destulū de precauți!

Într'o sēră, cāndu am sositū, copila mi-a eșitū înainte cu o față preste mēsura îngrijată.

„Māne vorū intra în orașū,“ — dīse ea. Fost'a deschisă ușa bētrānulu, nu sciū. Dar dacă așa câte odată mă gândescū la acēstū episodū tristū, așa-mi vine, ca și cāndu în sēra aceea l'ași fi aflatū deosebitū agitātū. Probabilū, că ne-a auđitū. Numai cātū noi amū vorbitū de Prusi, pe cāndu dimpotrivă bētrānulu a cugetatū la Francesi, la acea

intrare triumfală glorioasă, pe care elu de atāta vreme o aștepta cu dorū: în frunte Mac-Mahon, pe strade presărate cu flori, fiul sēu îndată lângă mareșalū, și elu însuși (bētrānulu cuirasirū) în uniformă de paradă afară pe balconū, salutāndū militāresce stindardele sdrențuite și vulturii înegriți de praful de pușcă, cāndu vorū trece pe dinaintea lui.

Sermanulū colonelū Jouvē! probabilū a cređutū, că noi pentru aceea n'amū voitū să-i concedemū, să se desfășeze în intrarea trupelorū noastre, pentru că ne-amū temutū de prea marea iritațiune. Astfelū și-a sciutū ascunde bine dinaintea fiesce căruia secretulū sēu, și a două zi diminēta, tocmai pe cāndu trupele prusesci porniseră să intre în orașū prin acea promenadă lungă, care duce dela porta Maillot până la Tuilerii, fără picu de sgomotū s'a deschis ferēsta aceea largă din dosulū balconulu, și colonelul a pāsītū pe balconū cu coifū, cu spada sa lungă, în uniformă-i purtată, dar cu atātū mai dēmna de respectū, uniformă, cum au purtatū cuirasirul lui Milhaud. Nici acuma nu-mi potū închipui, ce hotărēre puternică, și ce reîntōrcere misterioasă de putere trupescă l'a pututū face harnicū, să se scōle și să se îmbrace. Cu tōte acestea, acolo stātu elu înfiptū și sigurū în dosulū grătilorū balconulu ca o statuă de pētră, invederatū mirāndu-se, că stradele tōte

Propunerea acésta asemenea a fost prezentată presiului în traducere magiară spre a fi luată la protocol.

Nici un membru magiar n'a voit să primescă acésta propunere, și astfel s'a încins o discuțiune lungă, la care au luat parte Vicecomitele Csató, baronul Kemény Géza, Werner Iuliú secretariul comitelui, Fogarasi Albert, Medgyes Bálint și alții. În contra acestora Dr. Vasiliú Hossu — în urma unei cointelegeri previe cu Dr. Augustinú Bunea — s'a folosit de astădată de limba magiară, însă numai după ce a declarat, că-și rezervă dreptul de a se folosi ori când și neimpedat de limba sa maternă, și că vorbește ungurește numai ca să fie înțeles și de magiarii, cari nu știu românește, și a combătut pe oratorii magiari, cari susțineau, că adresa Clușenilor este îndreptată în general numai în contra agitatorilor de ori ce naționalitate, arătându-le, că aceea este un atentat direct la existența naționalității române, fiind că nu de agitatorii de ori ce naționalitate, ci numai de națiunea română este vorba în acea adresă, pe care nici chiar foile magiare guvernamentale nu au aprobat-o. Deci pârtesce propunerea lui Dr. Bunea și o recomandă spre primire.

Însă și propunerea acésta a cădută la votare, ér membrii români ai adunării generale s'au întors acasă cu conștiința liniștită, că și-au împlinit datorița față cu patria și némulu lor.

Proiectul de lege despre dreptul matrimonial.

(Continuare.)

§. 74. Se pöte ataca căsătoria din punctul greșelii:

a) dacă o parte preste totu nu a voit, să închie căsătorie, și nu a știut, că prin declararea sa închie căsătorie;

b) dacă o parte a închiat căsătorie cu altul și nu cu care a voit, și nu a știut, că persoana e alta;

c) dacă o parte deja la închierea căsătoriei a fost în modu statornicu incapace de a împlini debitul conjugal, și cealaltă parte n'a știut acésta, și nici nu a putut conchide din împrejurări;

d) dacă o parte a fost osîndită la pedepsele amintite în §. 100 ori în punctul d)

sunt părăsite, góle, jalusiile caselor lăsate în jos, și întregu Parisul așa de liniștit, mut, ca mormintul; stéguri, ce e drept, pretutindenea, dar de colóre așa curioasă — albe cu cruce roșie, — și nici un suflet de om, care să binevenze pe soldații nostri.

Unu momintu i-se împăru, că s'a înșelat. Dar nu! De colo de după Arcul de triumf se auđia ceva murmur confus, și prin zarea aurorii șerpua înainte o linie lungă négră, venind totu mai aprópe, mai aprópe. După aceea, pe încetul urmându-se, au început a străluci vîrfurile ascuțite ale cofurilor, dobele Ienei au început să părăe, și sub Arcul de triumf a resunat marșul de învingere al lui Schubert, însoțit ritmic de pașii grei ai pedestriimii, și de zăugănitul sabiilor. Atunci în întregu lungul stradei a detunat un strigăt cumplit, înversunat. „La arme! La arme! Prășii sunt aici!” Și cei dintăi patru ulani ai avangardei, dacă ar fi privit într'acolo, ar fi putut vedé acolo sus pe balconu un bărbat bătrán, cum se ciatină fără de veste, cum se aruncă cu mâinile după aer și după aceea cu o cădătură înspăimîntătoare se așterne la pămînt. Colonelul Jouvé era mort!

alú §-lui 162, și cealaltă parte nu a știut acésta, și în casul din urmă deodată se pöte presupune cu temei, că știindu-o acésta nu ar fi închiat căsătoria;

e) dacă bărbatul a aflat pe muerea sa îngrecată de altul afară de căsătorie și acésta nu a știut la închierea căsătoriei;

f) dacă soțul de căsătorie decherat de mort se infățișează după închierea căsătoriei celei noue.

§. 75. Căsătoria se pöte ataca pentru confundare, dacă confundarea se referesce la calități personale esențiale ale celui altu soț de căsătorie și confundarea a provocat o celalaltu soț de căsătorie însu-și, ori a știut ori a trebuit să știe confundarea, care provine dela alú treilea.

Nu se pöte ataca căsătoria, dacă se pöte presupune cu temei, că partea confundată ar fi închiat căsătoria și dacă nu ar fi fost confundată.

§. 76. La atacare e îndreptățit:

a) în casul §-lui 71, până cându ține vrsta nedesvoltată a soțului de căsătorie, pe baza imputernicirii câștigate dela ministrul justiției procurorul regesc, érá mai încolo însu-și soțul de căsătorie;

b) în casul §-lui 72, până cându soțul de căsătorie e minoru, oficiul lui tutorial, érá mai încolo însu-și soțul de căsătorie;

c) în casurile §§-lor 73—75 soțul, care a fost silit, a greșit ori căruia i-s'a cauzat confundarea.

Oficiul tutorial deprime dreptul său de atacare prin procurorul orfanal.

Acelu soț de căsătorie, care după ajungerea vrstei sale desvolate apróbă căsătoria (§. 85), nu o pöte ataca pe baza §-lui 72.

§. 77. Terminul de atacare e unu an.

Terminul acela are să se compute:

a) în casul §-lui 75 pentru procurorul reg. dela ziua, în care a ajuns la cunoștința oficiosă a atacabilității căsătoriei; pentru soțul de căsătorie dela ziua, în care și-a ajuns vrsta desvoltată;

b) în casul §-lui 72 pentru oficiul tutorial dela ziua, în care a ajuns la cunoștința oficiosă a închiării căsătoriei (§. 79); pentru soțul de căsătorie dela ziua, în care și-a ajuns vrsta deplină;

c) în casurile §§-lor 73—75 dela ziua, în care soțul de căsătorie a scăpat de sub puterea silei, a cunoscut greșela ori confundarea.

În casul punctelor a) și b) terminul trecut de totu ori în parte în contra oficiilor până la ziua, în care se începe dreptul de atacare alu soțului de căsătorie, are să se privească de decurs și pentru soțul de căsătorie.

§. 78. De aceea-și valóre cu cunoștința oficiului tutorial este cunoștința celui reprezentant legal ori părinte, a căru învoire decursivă e de ajuns pentru eschiderea atacării.

Dacă la acésta e de ajuns numai învoirea decursivă a amindouora și cunoștința s'a câștigat în zile diferite, terminul trebuie să se compute dela ziua cunoștinței câștigate mai târziu.

Cunoștința aceiaia, a căru învoire decursivă numai într'aceea a devenit îndreptățită, trebuie să se privească așa, ca și cum ar fi câștigat deodată cu îndreptățirea.

§. 79. În casul §-lui 72 în terminul statorit pentru oficiul tutorial atacarea o pöte face și minorul, precum și acel reprezentant legal ori părinte, a căru învoire la căsătorie încă lipsesce.

Atacarea își perde însă puterea, dacă oficiul tutorial nu și-o însușesce în trei luni compute dela încunoștințarea sa oficiosă.

§. 80. Dacă soțul de căsătorie întru facerea atacării e împedat prin forță ori prin necapacitate de acțiune, decurgerea terminului pausează, până cându ține împedarea acésta.

Dispoziția acésta are să se aplice în conformitate, cându reprezentantul legal

ori părintele amintit în §-lú 78 e împedat întru încunoștințarea oficiului tutorial.

§. 81. Atacarea nu are loc:

a) dacă căsătoria e desfăcută prin sentință judecătorească, ori a încetat în sensul §-lui 95;

b) dacă a murit soțul de căsătorie de vrsta nedesvoltată, minoru, silit, adus în greșelă ori în confușiune;

c) pe baza punctului f) alú §-lui 74, dacă a încetat ori căsătoria o mai înainte ori cea de mai apoi.

§. 82. Dacă căsătoria nu s'a atacat între marginile terminului de atacare ori înainte de terminul statorit în §-lú 81, asemenea și în casurile dispensării, învoirii, încuviințării decursive (§§. 83—86), atacabilitatea căsătoriei are să se privească așa, ca și cum nici nu ar fi existat.

§. 83. Dispensare decursivă în casul §-lui 71 se admite până atunci, până cându soțul de căsătorie nu și-a ajuns vrsta desvoltată (§. 86).

§. 84. Învoire și încuviințare decursivă în casul §-lui 72 se admite până atunci, până cându soțul de căsătorie nu și-a ajuns vrsta deplină (§. 86).

Învoirea, respective încuviințarea decursivă compete totdeauna reprezentantului legal, părintelui îndreptățit la învoire ori oficiului tutorial.

Asupra judecării învoirii, respective încuviințării decursive nu are influență aceea, că minorul într'aceea și-a împlinit anul alú 20-lea.

Într'alteze cu privire la învoire și încuviințare decursivă au să se aplice conform §§-ii 10—14.

§. 85. Aprobarea are valóre numai atunci, dacă soțul de căsătorie o dechere într'unu timp, în care pentru elu amésurat §-lú 77 restimpul de atacare s'a început deja.

Dacă continuarea conviețuirii este aprobare, acésta trebuie să se decidă conform împrejurărilor casului.

§. 86. După decherea căsătoriei de invalidă, după încetarea căsătoriei atacate, precum și după atacarea căsătoriei făcută prin însinuare nu se admite dispensare, învoire, încuviințare și aprobare.

§. 87. Căsătoria atacabilă trebuie și în casul de atacare să se privească de validă înainte de încetarea ei până atunci, până cându nu a fost decherată de invalidă în procesul de atacare.

Căsătoria atacabilă în casul atacării ei, după încetarea ei ori declararea ei de invalidă, întru câtu din lege nu urmază altceva, trebuie să se privească de așa, ca și cum nici nu s'ar fi închiat.

§. 88. Atacarea, până cându căsătoria nu a încetat, se face prin acțiune, eventualu prin contraacțiune, după încetarea căsătoriei prin însinuare îndreptată către judecătorie.

Atacarea făcută prin acțiune se pöte retrage numai până la încetarea căsătoriei. Retragerea însinuarii nu are efect.

§. 89. Soțul de căsătorie în facerea atacării pöte să purcedă numai în persoană.

Reprezentare advocațială pe basă de plenipotențare deosebită se admite.

Soțul de căsătorie mărginit în capacitate sa de acțiune în procesul de atacare e capace de proces.

În casul §§-lor 71 și 72, dacă soțul de căsătorie în decursul procesului își ajunge vrsta desvoltată, respective deplină, procesul trece la elu așa, precum este.

§. 90. Dispozițiile §§-lor 69 și 70 la procesele de atacare au să se aplice conform.

§. 91. După încetarea căsătoriei ori cine pöte valida drepturile sale afirmătoare dela valóre ori invaliditatea căsătoriei, și întru câtu este în interesul lui de drept, pöte porni acțiune și referitoriu la constatarea valorii ori invalidității căsătoriei.

Sentința urmată cu putere de drept are efect numai față cu cei ce sunt în proces.

§. 92. Dispozițiile §§-lor 123—125 la

procesele, cari tractează despre invaliditatea căsătoriei, au să se aplice conformu.

În procese de nulitate ori în de cele de atacare pornite de procurorul reg. pôte judecătorul la propunerea procurorului reg. ori și din oficiu să rînduiescă viețuirea separată a soților de căsătorie.

§. 93. În favorul acelor persoane de rîndul aiu treilea, cari până la decherea căsătoriei de invalidă se dimitu în bună credință în afaceri de drept cu soții de căsătorie, cari trăiescu în căsătorie invalidă, căsătoria invalidă are puterea de drept a căsătoriei valide.

Capitolul V.

Încetarea căsătoriei:

§. 94. Căsătoria încetază:

a) cu mörtea unuia dintre soții de căsătorie (§. 95);

b) prin desfacere judecătorească.

În casul de decherea de mortu dă directiva acea opinie, că celu declarat de mortu nu a trăitu mai departe de terminulu, care în sentință e constatatu de ziua morții lui.

§. 95. Căsătoria încetază și prin aceea, că unu soțu de căsătorie după declararea de mortu a celuilaltu închie căsătorie, luându-se afară dacă una dintre părțile, cari închie căsătoria, la închierea căsătoriei a sciutu, că celu declarat de mortu trăesce, ori dacă căsătoria cea nouă e nulă din vre-o altă cauză, ori pe baza punctulu f) alu § lui 74 a fostu declaratu de invalidă.

§. 96. Căsătoria se pôte desface numai prin sentință judecătorească și numai din cauzele cuprinse în §§-ii 97—102.

§. 97. Desfacerea căsătoriei o pôte cere acelu soțu de căsătorie, alu cărui soțu de căsătorie comite unu adulteriu ori unu păcatu în contra naturei, ori sciindu, că încă stă căsătoria sa, închie căsătorie nouă.

§. 98. Desfacerea căsătoriei o pôte cere acelu soțu de căsătorie, pe care soțulu lui de căsătorie l'a părăsitu cu necredință.

Părăsire cu necredință există numai atunci:

a) dacă soțulu de căsătorie, care a desfăcutu conviețuirea cu propus și fără de cauză indestulitoare, a fostu provocatu prin hotărîre judecătorească la restaurarea conviețuirii, și fără legitimare nu satisface acestei hotărîri în decursu de unu anu;

b) dacă soțulu de căsătorie, care părăsesce cu necredință, și a cărui locu de trecere e necunoscutu, și despre care celu puțin de unu anu nu se mai scie nimica, a fostu provocatu fără de succesu prin publicațiune judecătorească la restaurarea conviețuirii în decursu de unu anu.

§. 99. Desfacerea căsătoriei o pôte cere acelu soțu de căsătorie, alu cărui soțu de căsătorie a atentatu asupra vieței lui, ori pe care soțulu se de căsătorie l'a maltratat greș și cu propus într'unu modu, care periclitază integritatea lui trupescă ori sănătatea lui.

§. 100. Desfacerea căsătoriei o pôte cere acelu soțu de căsătorie, pe alu cărui soțu de căsătorie după închierea căsătoriei în puterea dreptulu l'a osînditu pentru crimă la mörte ori la prinsore celu puțin de cinci ani.

§. 101. Desfacerea căsătoriei pe baza §-lui precedentu nu se admite, dacă soțulu de căsătorie a comisu crima înainte de închierea căsătoriei, și despre acesta soțulu lui de căsătorie la închierea căsătoriei a avut cunoscință.

§. 102. Căsătoria la cererea unuia dintre soții de căsătorie se pôte desface, dacă celalaltu soțu de căsătorie:

a) vatămă greș prin purtarea sa cu propus datorintele de soțu de căsătorie;

b) înduplecă ori cercă a îndupleca la comiterea unei fapte păcătoșe ori la viață immorală pe unu pruncu tinetoriu de familia soților de căsătorie;

c) continuă cu îndrjire o viață immorală; ori

d) după închierea căsătoriei a fostu osînditu în puterea dreptulu la mai puțin de cinci ani de închisore corecțională ori

carceru, ori la închisore pentru unu delictu comis din poftă de câștigu;

și judecătorulu pe lângă băgarea acurată în samă a individualității și împrejurărilor de viață a soților de căsătorie s'a convinsu despre aceea, că în urma cauzelor înșirate relațiunea de căsătorie s'a turburatu așa de tare, cătu pentru celu ce cere desfacerea, comunitatea ulterioară a traifulu s'a făcutu nesuportabilă.

(Va urma.)

Revistă bisericescă.

Din Patrie.

Episcopulu de Rosenau cu ocaziunea serbătorii Nascerii Domnului (lat.) a datu unu circulariu cătră clerulu diecesanu, prin care, după ce arată, că liberalismulu francmasonu în alianță cu judaismulu se pregătescu ia luptă decisivă nu numai în contra catolicismulu, ci chiaru în contra creștinismulu, impune preoțimii, ca prin cuvîntări însuflețite să facă poporul atentu la pericolele, ce-lu amenință, și să-lu îndemne la statornicie în credință și la împlinirea concințioasă a datorințelor sale creștinesci. Dela anul nou până la terminarea luptei începute în contra bisericei în totă Dumineca să se țină la capetulu Liturgiei solemne câte trei „Tatălu nostru“ și „Născătore“ și să se îndrepte rugăciuni cătră Preacurata Feciōră Maria pentru pacea bisericei. În fine provocă preoțimea, ca să lucre într'acolo, cătu la congresulu catolicu, ce se va ține în 16 Ian. în Budapesta, să se prezenteze în număr impunetoriu nu numai poporul, dară și inteligența mirénă.

Roma.

În 19 a. c. a serbatu Sfinția Sa Leonu XIII a 40-a aniversară a denumirii sale de cardinal. Din incidentulu acesta comitetulu aranjatoriu pentru serbările jubileulu episcopescu alu Papei a fostu primitu în audiență de Sfinția Sa, care a mulțamitu comitetulu pentru activitatea dezvoltată dicendū, că aceste activități este a se mulțami în mare parte succesulu strălucitu a serbării jubileulu se episcopescu.

Sfinția Sa cu ocaziunea serbării Nascerii Domnului a distribuitu ca elemosină între sēracii din Roma 16,000 lire. Din această sumă 13,000 lire s'au datu familiilor lipsite, év 3000 lire s'au împărțitu între preoții miseri.

Sfinția Sa în răspunsulu datu la sacrul colegiu alu cardinalilor, cari l'au felicitatu cu ocaziunea serbătorii Nascerii Domnului, a ținut: Dorimū din toru sufletulu, să fimū ministrii păcii pentru Europa și pentru totă lumea. Pentru acesta suntemū chiaru autorisați, căci pacea indivizilor ca și a societăților e fiica justiției, care, după cuvîntulu Scripturii, trăesce din credință. Gemenii credinței vorū fi reinviați, căci dl Christosū nu va părăsi omenimea rescumpérată.

Revistă politică.

Afaceri interne.

Unele foi din Budapesta de nou aducū scirea, că ministrulu Csáky se va retrage nu preste multu din cabinetu „Budapester Tagblatt“ este informată, că

și ministrulu de honveđi br. Fejérváry și-ar fi datu deja dimisiunea. Dacă scirea acēsta va fi adevérată, cabinetulu Wekerle sufere o mare pierdere, deórece br. Fejérváry are la Viena trecere fórtē mare.

Deputatul br. Atzél Béla a ieșitu din partidulu guvernamentalu, fără ca să între în altu partid. Motivulu ieșirii din partidulu liberalu este nemulțămirea cu abuzurile și cu protecțiunile introduse prin fracțiunea Tisza în sistemulu de guvernare. După părerea dlui Atzél politica bisericescă a guvernulu este greșită. Valuta nu este încă regulată, și prin reformele bisericesci se mai încarcă pe spațele țerei 4—5 milioane. Matriculele se ieaū dela preoți, cari le-au purtatū escelentū și gratis, și se străpunū la elemente neprobate. Chiaru în partidulu guvernamentalu este generală părerea, că reformele începute de guvernū suntū prea grăbite. Br. Atzél voesce a forma unu nou grupu politicu în parlamentu, în care vorū intra mai multī deputați liberali nemulțamiti cu politica guvernulu.

Declarațiune.

Onorată Redacțiune!

În fața interpretărilor, la cari a datu prilejū escursiunea studenților gimnasiști dela gimnasiulu nostru făcută la Clușu în zilele 17 și 18 ale lunei curente, atātū din partea foilor magiare cătu și din partea alorū nōstre, ne vedemū necesitați pentru liniștirea publiculu românescū, precum și a părinților tineriorū escursionisti a face următoarele declarațiuni și constatări:

Întreprinderea de escursiuni cu tinerii nostri gimnasiști în decursulu anulu scolaru s'a decisu de corpul profesoralu în urma reducerilor de prețu, ce se acordă la asemenea escursiuni sciințifice pe căile ferate de stat, și cu scopu de a ușura gimnasiștilorū nostri vizitarea aședămintelor culturale din patria nōstră mai restrinsă, spre a le lărgi în astū chipu cerculu lorū de cunoscințe.

Pentru anul școlarū presentu s'au proiectatū escursiuni la Uioara, Clușu, Brașovū, Grădisce și Petroșeni.

Escursiunea la Uioara, proiectatā pe 6 Decembre, nu s'a pututū face, după ce nu s'a insinuatū destui participanți.

Pentru 17 și 18 Decembre s'a fixatū escursiunea la Clușu, pentru că erau dōne serbători, și pentru că vizitarea Brașovulu și a Grădiscei etc. se recomāndă mai bine pentru primăvară. La escursiunea acēsta dela Clușu s'au insinuatū 30 studenți.

În înțelesulu ordinațiunii ministeriulu de culte cu acești 30 studenți aveā să mērgă celū puțin 3 profesori ca conducători și însoțitori, și direcțiunea a însărcinatū cu misiunea acēsta pe profesori Dr. Vasiliu Hossu, Iliu Karșai și Gavriu Precupū.

Pentru ca studenților să se mijlocēscă escursiunea pe lângă prețulu celū mai moderatū posibilū, numiți profesori au rugatū inteligența romānă și pe universitarii romāni din Clușu, să încurteze la sine pe escursionisti. Numai pentru provederea cu mănecare s'a făcutū înțelegere cu hotelierulu dela „Hungaria“, pentru a nu fi spre greutate familiilor.

La sosirea lorū în Clușu escursionisti au fostu primiți de tinerimea romānă în frunte cu universitarulu Eugeniū Pățecanu.

La gară însă erau de față și cinci membri ai societății carpatine, în frunte cu presidentulu Szădetzky. Aceștia pe cale privată, ér mic decātū dela escursionisti, au aflatū despre sosirea nōstră. Au venitū deci să ne ofere serviciile lorū întrū vizitarea orașulu.

Ofertulu acesta era imposibilū a-lu refusa. Era făcutū spontanū. Refusarea ar fi fostu o lipsă de bunăcreștere.

Pe lângă călăuzirea domnilor dela societatea carpatină am vizitat decă aședămintele culturale ale orașului, și am greși împotriva adevărului, dacă nu am constatat, că ne-au călăuzit pretutindenea cu cea mai mare prevenire și inteligență.

În ziua a doua, în 18 Decembre, la 1 oră am întrerupt vizitarea orașului pentru a prânzi. La prânzul acesta, pe care noi îl aveam comandat, și-au cerut voe de a participa și domni dela societatea carpatină 6 la număr, cari aveau să ne călăuzescă și după prânzu.

La sfârșitul prânzului, fără de a fi avut vre-o înțelegere premergătoare, s'a ridicat profesorul de istorie la universitate și totodată președintele secției clujene a societății carpatine, pentru a saluta în numele societății amintite pe excursioniști. În vorbirea sa a făcut o reprivire asupra trecutului și a arătat, cum în vécurile trecute Magiarii luptau alături cu Românii pentru apărarea civilizațiunii europene împotriva Turcilor. A terminat exprimându-și dorința, ca acele timpuri de împreună lucrare să revină.

Din partea Magiarilor s'au mai rostit două toaste, în cari s'a accentuat idea înfrățirii.

La vorbirile aceste noi am fost dator să răspundem. Am și răspuns cu trei toaste. Însă în nici unul din toastele noastre nu am urmat pe celalalt vorbitor. Ne-am restrâns a accentua, că scopul excursiunii noastre este curat științific, și a mulțami societății carpatine, pentru că ne-a stat întru ajutoriu, ca scopul excursiunii noastre să ni-l putem ajunge. Și cu atâta eram dator.

Profesorul Dr. Hossu în vorbirea sa a făcut și ceva politică. Și s'a crezut dator să facă, după ce din vorbirea dlui Szádetzky a rămas ca impresiune, că pentru neînțelegerea dintre Români și Magiari Românii ar fi mai responsabili. Impresiunea asta Dr. Hossu n'a crezut de bine a o lăsa nerelevată. Și drept aceea a spus, că într'adevăr după învățăturile istoriei, care este „magistra vitae“. Magiarii și aji ar trebui să meargă alături cu Românii, pentru că și aji un pericol comun îi amenință, anume colosul dela Nord. Dacă totuși nu așa se întâmplă, cauza o vede în politica actuală de stat, care în loc de a întări pe Românii, cercă a-i slăbi, deși cele 12 milioane de Români ar pute fi sprijina cea mai sigură pentru garantarea existenței naționale a Magiarilor însi-și. Domnia-sa termină exprimându-și speranța, că va veni o zi, cându adevărul acesta se va recunoște din partea Magiarilor, și pofind societății carpatine succes bun în activitatea, ce o va desvôlta în direcțiunea acestă.

Etă descrierea simplă a faptelor petrecute. Atâta și nimic mai mult s'a vorbit.

Din espunerea acestă se vede, cât de multu am mistificat foile magiare cele petrecute și vorbite, dar totodată și cât de rău am făcut unii dintre ai noștri, pornind după rapoartele numitelor foi.

Pe baza acestei espuneri se vede mai întâi față de foile magiare: 1. Că la soire n'am fost întimpinați cu nici o vorbire din partea societății carpatine, și că prin urmare nici n'am răspuns la vre-o vorbire.

2. Că banchetă nu s'a dat în onorea noastră din partea nimenui.

3. Că demonstrațiunile politice de înfrățire nu am făcut, ci ne-am vădit de scopul excursiunii noastre, care a fost curat și exclusiv științific.

În locul al doilea față de foaie volantă apărută în editura Institutului tipografic din Sibiu sub titlul „Procesul de presă al diarului Foaie poporului“ se vede:

1. Că nu unii profesori, ci trei profesori au însoțit pe gimnastiștii excursioniști.

2. Că nu 15, ci 30 studenți au mers la Cluș.

3. Că cei ce s'au dus, n'au fost

duși „cu de-a sila morală“, ci s'au dus de bunăvoie.

4. Că excursioniștii au mers pe speșele sale proprii, ér nu „pe speșele statului“.

5. Că cei 30 gimnastiști n'au mers la Cluș pentru a face înfrățire fie cu poporul magiar fie cu altceva, nici pentru a face vizită tinerimii studioșe dela institutele de învățămînt din Cluș, ci pentru a-și lărgi cercul cunoștințelor sale, după cum pretinde însă-și firea învățămîntului gimnastial.

6. Că aranjarea excursiunii s'a făcut exclusiv din inițiativa corpului didactic și fără ori ce ingerință ori îndemn esternu.

Din aceste espuneri și constatări, ale căroră esactitate nu le va pute contesta nimenia, publicul celu mare pôte să-și dea samă despre celea petrecute la Cluș.

Tot din acestea espuneri pôte să judece publicul nepreocupat și purtarea aceloră, cari în loc să-și tragă informațiuni sigure și în loc să strângă rindurile celor ce cu bună credință își fac datorința, se iewă după palavre și înzederate mistificări și trag în noroiu bunulu nume al unor omeni, cari încă sunt conșcii de datorințele, ce le au.

De închiare adaugem, că profesorii din Blaș și pentru viitoru voru folosi tôte mijlocele, între cari și excursiunile, pentru creșterea intelectuală și morală a elevilor săi, și se voru feri dela amestecarea gimnastiului și a elevilor gimnastiali în valurile politice militante.

În activitatea asta a lor nu-i va pute împedea nici mistificarea unora nici calumnia celorlalți, pentru că conștiința datorinței împlinite va fi cu dînșii.

Blaș în 26 Decembre 1893.

Dr. Vasiliu Hossu, Iuliu Karjai,
Gavril Precup.

Cu vină plăcere am dat locu acestei declarații calme și bărbătesci. Ea, după convingerea noastră, va liniști deplin publicul și va pune capetă interpretărilor de ori ce soi.

Nu putem lăsa însă la acestu locu neînțierat abortul acela literar, ce a vădit lumina în editura Institutului tipografic din Sibiu, și despre care face amintire și declarația de mai sus.

Trebue să spunem, că unu productu literar mai condamnabilu abia va mai fi vădit pe la noi vre-odată lumina zilei, și că pamfletulu din cestiune va rămâne pururea o pătă și o rușine a literaturii românesce.

Invitare la prenumerațiune.

Cu numărul viitoru invităm la abonamentu nou cu prețurile din capul foi.

Restanțierii să-și achiteze abonamentulu câtu mai îngrabă, ca să se evite neregularități în espedarea foi.

Cei vechi să ne rămână credincioși și să ne mai câștige abonenti noi.

Din partea noastră vom cerca a mulțami tôte așteptările.

Redacțiunea și Administrațiunea „Unirii“.

Noutăți.

Colecția gimnastiului din Blaș. Din lipsa de spațiu numai în numărul proximu vom pute continua publicarea contribuțiilor. De odată se face cunoscut, că cola de contribuiri Nro 190, — precum se afirmă din partea competentă, — s'a perdat, și de aceea nimeni să nu contribuiescă pe acea cola, care prin acestă se dechere de cassată.

Din diecesa Lugosului. Se publică concursu cu terminulu de 3/15 Ian. 1894 pentru stațiunile cantoru-docentale: 1. Clo-

podia cu emolumentele: 55 fl. din fondulu relig., 200 fl. 20 cr. din repartiție, 8 m. lemne și cuartir. 2. *Sân-Nicolaulu-mare* cu emolumentele: 215 fl., 12 m. lemne și cuartir. 3. *Serb-Cianadă* cu emolumentele: 203 fl., cuartir și lemne. 4. *Paroșeni-Matiedeni*, cu emolumentele: 240 fl. Cu începutu anului 1894 în tôte stațiunile acestea se ridică salariulu la minimulu de 300 fl.

Procesu de presă. Înaintrea juriulu din Cluș s'a pertractat în 22 a c. procesulu intentat „Foi Poporulu“ pentru articolu „România pentru noi“ publicat în nr. 28. Acuși au fost I. Russu Șirianulu redactorulu și I. Popa Necșa editorulu foi. Procesulu s'a terminat cu condamnarea lui Russu la 6 luni închisore de stat calculându-se din 12 Nov. 1893, și 100 fl. amfndă și a lui I. P. Necșa la 2 luni închisore ordinară, éră din cauțiunea „Foi Poporulu“ se confiscă 500 fl. Apărătorulu a insinuatu recursu de nulitate.

Procesulu pentru respândirea Memorandului. Procuratura supremă din Cluș în actulu de acușă dice, că comitetulu naționalu prin respândirea memorandului, care negă legalitatea și puterea obligătoare a legii despre uniunea Ardélului cu Ungaria, a comis delictulu de agitațiune prevădit în §§ 171 și 173 ai codicelui penal. Acușă e ridicată contra alor 23 membri ai comitetulu: Dr. I. Rațu (Sibi), G. Popu (Băsesce), E. Brote (România), Dr. V. Lucaci (deținut în Budapesta), D. Comșa (Sibi), Dr. D. Barcianu (Sibi), S. Albini (prisonier în Seghedin), N. Cristea (Sibi), I. Corojanu (Cluș), P. Barb (Reghin), Dr. T. Mihályi (Dej), Dr. G. Tripou (Bisrită), A. Suci (Arad), M. Veliciu (Chișineu), Dr. I. Mera (Șiria), G. Lazaru de Purcărețu (Carei-mari), V. Ignat (Beiuș), R. Patiu (Alba-Iulia), Dr. A. C. Popoviciu (România), B. Rațu (Făgăraș), G. Domide (Rodna-veche), Al. Filipu (Abrud), Dr. I. Nichiu (Zelau). Mai sunt acuși pentru respândirea memorandului N. Romanu (închis în Seghedin), I. Munteanu (Hațegu), D. Romanu (Mediasu), I. Duma (Săcalu), R. Crainicu (Dobra).

Dr. Lucaci se eliberează. „Budapesti Hirlap“ este informat din isvoru competent, că Dr. Vasiliu Lucaci câtu de curându va fi pus pe picioru liber. În sensulu legii acelu captiv, care fiindu condamnat la închisore de stat de preste unu an, dacă s'a purtat bine, câtu timpu a petrecut în închisore, la propria rugare îi pôte fi fertat restulu pedepsei. Precum dice numita foie, ministerulu de justiție, la care s'a adresat Dr. Lucaci spre a fi scutit de restulu pedepsei, i-a resolutu cererea în modu favorabilu. Probabilu că pe anul nou Lucaci va fi erăsi liber. Precum se scie, elu este pus sub acușă și pentru tipărirea și respândirea Memorandului.

Generalu Cernat a murit la Nizza în săptămâna trecută. Osămintele lui voru fi transportate în Bucuresci pe speșele statulu. Generalulu Cernat a fost unu militar bravu, s'a distins în răboiulu ruso-românoturc. În 1877—1878 a fost ministru de răboi al României.

Omoru politic. Calfa de mănșeră Mrva din Praga la 23 a c. a fost străpuns de cătră doi conșii ai săi. Ei făcrau parte din societatea politică secretă „Omladina“. Mrva era pe ascuns și agentu alu poliției, căreia trada planurile Omladinei. Conșii, spre a răsbuna tradarea, l'au osindit la morțe, care au și esecutat-o în 23 a c. Se vorbește, că societatea acestă ar mai fi designat spre morțe și alte persoane.

† **Rafila ved. Popu nasc. Lazaru** după unu morbu scurtu a reposit în 22 a c. în Nășediu în alu 44-lea an alu etății. *În veci aminirea ei!*

Pentru procurarea de recușite, stéguri flamure, policandre, albituri, obiecte pil, icone și cărți bisericesti recomandăm institutul de artă a lui **Süts și comp.** din Budapesta, cari la dorință trimit gratis catalogu prețurilor.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

XVI.

Șincal despre s. Unire.

(Continuare).

S. 2.

După ce am constatată, că cronicarul Șincal a avut idei foarte corecte despre natura sfintei uniri din punctul de vedere dogmatic, vom cerceta mai departe, cum considera el sfânta unire și din alte puncte de vedere, și vom examina totuși, ce aduce dl. Densușan în favorul părerilor sale neîntemeiate.

Aci însă trebuie să observăm, că Șincal, ca aproape și elevul școlilor din Roma, a fost foarte însuflețit pentru libertatea Românilor atât pe terenul bisericesc cât și pe cel politic. De aceea ori unde află ceva, ce după părerea lui a jignit independența noastră bisericescă, ori interesele naționale românești, întrebunțază terminii foarte aspri în contra acelor, pe cari i-a crezut dănsul, că au fost contrari prosperării noastre naționale și bisericesci.

Cetitorul cu minte însă scie totdeauna să deosebescă adevărul de unele exagerații, pornite, ce e drept, din motiv nobil, însă ușor seducătoare pentru omul, cari nu știu străbate mai adânc în ideile lui Șincal și nu i-au cunoscut firea lui cam vehementă. Asemenea când Șincal condamnă vre-o faptă a vre-unui Papă, ori a vre-unui Iesuit, cetitorul cugetător nu va deduce din acesta îndată, că Șincal a fost contrariu credinței bisericești catolice, pentru că și Dante pune câte un Pontifex chiar în infern, și cu toate acestea nimeni până acum nu i-a tras la îndoială credința catolică. Er istoricii catolici încă au datorința de a critica faptele catolicilor, întocmai ca pe ale acatolicilor, dacă sunt rele.

Apoi nu trebuie să ne uităm nici de spiritul timpului, în care a trăit și scris Șincal. El adevărat a trăit mai mult în secolul al XVIII-lea. Despre scriitorii acestui vechi scimă, că cu un sarcasm neobișnuit lovia în instituțiile și moravurile vechilor trecut, despoia cu un cinism ne mai pomenit pe contemporanii săi de unica mângâiere a vieții pămîntesci, adevărat de credință, și voia să prefacă totuși trecutul în ruine. Cugetându-l la timpul acesta noi, cari vedem, câtă influență are asupra fișecării scriitorii spiritului vechi, în care trăiesc, trebuie să ne mirăm, că în vechiul al XVIII-lea Șincal și-a conservat, cum dă dănsul, nepetată credința catolică și nealterate principiile sănătoase, de cari a fost străbătut în Roma. Dar nu ne mirăm de loc, când vedem, că sub înriurința ideilor, ce erau pe atunci la modă, se descarcă și el câte odată în contra „năravurilor popesci” descrie cu multă maliție și patimă de necredincioșii timpului său, și în contra societății lui Isus, pe care scriitorii fără Dumnezeu din timpul acela nu o puteau suferi, pentru că o considerau de razimul cel mai puternic al bisericești catolice, căreia Voltaire cu o furie nebună îi declarase război de exterminare prin satanicele cuvinte: „Écrasez l'infame.” Fiind la modă batjocorirea Iesuitilor, a căror societate tocmai pe timpul lui Șincal se disolvase, nu-i mirare, că și dănsul se espectorază câte odată în contra lor. Este însă de regretat, că prin espectorările acestea le face une-ori chiar nedreptate, ca de esemplu atunci, când îi învinovătesce, că au furat acte din arhivul Blasiului, sau că trăiau după nisece regule secrete, ceea ce însă nu este adevărat, precum dovedesce foarte limpede Nilles în Symbolae vol. II pag. 1030—1034, unde și dl. Densușan își capătă lecțiunea meritată.

Premițându aceste observări, cari sunt de lipsă spre a pute pricepe testimoniile aduse de Nic. Densușan din cronica lui Șincal în contra sfintei uniri, vom examina cu de-amănuntul înseși testimoniile acelea, ca să se vadă și din acesta, că înzădar se

incercă dl. Densușan a compromite biserica noastră cu auctoritatea marelui cronicariu.

Dl. Densușan citează înainte de toate cuvintele lui Șincal, prin cari acesta își exprimă părerea sa asupra unirii lui Ioanichie domnului Românilor și al Bulgarilor cu biserica Romei. Șincal vorbindu despre chrisovul de unire dat de Ioanichie dăce așa:

„Românii și Bulgarii prin chrisovul lui Ioanichie cel mai în sus adus nu și-au lăsat legea și obiceiurile cele mai dinainte, ci numai așa s'au supus bisericești Romei, ca să fie pe Papa cel mai întâi între patriarhi, și să nu hulască pe latini și obiceiurile lor, cum au făcut și cei din Ardeal Români, când s'au unit. Eră Rușii din Polonia și Ungaria nu bine au lucrat, când au adăugat în simbolul credinței cuvintele: „și din Fiul”, căci legea și obiceiul cel vechi au trebuit ținut. Așa ar fi fost unirea adevărată, ca apusenii să fie obiceiurile sale și resăritenii eră ale sale și unii pe alții să nu se hulască.”¹⁾

Cuvintele marcate de noi le-a subliniat însuși domnul Densușan în „cercetarea sa istorică-critică”, ca să arate, că în privința naturii sfintei uniri Șincal ar fi de o părere cu dănsul.

Însă dl. Densușan se înșală amar, căci precum am arătat în capitulul nostru despre „genuinitatea și autenticitatea manifestului de unire cu biserica Romei din 7 Octombrie 1698”, cuvintul „lege”, când e vorba de lucruri bisericesci, la Șincal înseamnă „rită”, eră cuvintul „obiceiuri” în limba românească nici odată nu a însemnat „religiune” ori „credință”, ci numai „consuetudine”, dătină, disciplină, pe când din contra dl. Densușan cu o pervertire demnă de „cercetarea sa istorică-critică” a înțelesului adevărat al cuvintelor clare, voescă cu totuși prețul, ca acele cuvinte să însemneze „religiune” ori „credință”.²⁾

Așa dară care este înțelesul adevărat al cuvintelor din pasajul prim al lui Șincal, unde este vorba despre unirea lui Ioanichie?

Răspundem, că Șincal nu a voit să dăce, că unirea lui Ioanichie cu Biserica Romei s'ar fi făcut așa, încât să nu se profeseze și din partea lui și a Românilor și Bulgarilor credința bisericești Romei, ci așa, că pe lângă profesarea acestei credințe Ioanichie și supușii săi să-și păstreze ritul și disciplina bisericești lor proprie, cum au făcut și Români din Ardeal, când s'au unit. Șincal prin urmare a vorbit foarte corect și este foarte departe de ideile scâlciate ale dl. Densușan.

Că acesta, și nu altul este înțelesul cuvintelor lui Șincal, se vede și din pasajul chrisovului, la care dănsul face aluziune. Ioanichie adevărat dăsesse în chrisov: „Ecce enim omnes totius imperii mei et tenimenti, et Patriarcha meus metropolitanus, Episcopi et Archiepiscopi et cuncti sacerdotes Romanæ subsint Ecclesiae, et teneant legem, et consuetudinem et observationem, quas tenuerunt beatae memoriae imperatores Bulgariae et Blaciae, prisci illi nostri praedecessores, et nos eodem modo vestigia eorum imitantes.”³⁾ Vede ori ce om cu minte, că Ioanichie a supus întregă biserica din imperiul său bisericești Romane (Romanæ subsint Ecclesiae), ceea ce numai prin recunoșterea primatului de jurisdicțiune al Papei și profesionea aceleiași credințe se putea înimpla, însă i-a rezervat obiceiurile, ce le avea din anticitate, căci cuvintul „legi” nu înseamnă „credință” ori „religiune”, ci înseamnă între altele „obicei”, cum arată marele lexicograf Georges, care la cuvintul acesta dăce: „ein Gesetz, eine Vorschrift, die man sich selbst giebt, legem sibi statuere Cic: daher die Gewohnheit, Art,

¹⁾ Chron. a. 1202.

²⁾ Vezi mai virtos pag. 23 din „cercetare”.

³⁾ Vezi „Tentamen criticum” de Treb. Laurianu, Viena 1840 pag. XXX, unde se află chrisovul latinesc.

nach der Jemand lebt, mea lege utar, Ter.”¹⁾

Ce privește al doilea pasaj din cuvintele lui Șincal, unde se vorbește despre unirea Rușilor din Polonia și Ungaria, acela încă este corect înainte unui bărbat, care are cunoștință despre lucruri bisericesci.

Este adevărat cunoscut, că biserica catolică numai atunci pretinde dela orientali, ca în simbolul lor Niceno-Constantinopolitan să adăugă cuvintele „și dela Fiul”, când neadaugarea ar învolve în sine negarea dogmei catolice despre procesiunea Spiritului Sfânt „și dela Fiul”. Unde însă nu se negă dogma acesta, acolo biserica catolică nu pretinde, ca simbolul să se întregescă și cu cuvintele „și dela Fiul”. Așa s'a întâmplat acesta d. e. la noi Români, cari fiind cu prin alte acte solemne am profesat și profesăm dogma catolică despre procesiunea Spiritului Sfânt „și dela Fiul”, nu s'a mai pretins, ca să mai adăugăm și în simbolul acele cuvinte, și cine le-ar adăuga, ar lucra de capul său, er nu după un mandat primit dela Capul sfintei biserice. În înțelesul acesta a dăce Șincal și despre Rușii din Polonia și Ungaria, că „nu bine au lucrat, când au adăugat în simbolul credinței cuvintele: „și din Fiul”. Fiind că ei prin unire au primit totă credința bisericești catolice, și prin urmare și dogma despre procesiunea Spiritului Sfânt „și dela Fiul”, nu mai era de lipsă, să mai adăugă și în simbolul acele cuvinte, căci, precum se exprimă Șincal, „legea și obiceiul cel vechi au trebuit ținut”. Biserica catolică nu pretinde, să ne schimbăm legea (ritul) și obiceiurile, și cine le-a schimbat de capul său, fără de motiv rațional și fără mandat dela auctoritatea competentă bisericescă, „nu bine a lucrat”, precum accentuează Șincal.

Nu are deci Șincal nimica nici în acest pasaj, ce s'ar pute aduce în favorul ficțiunilor dl. Densușan, ci din contra are unele cuvinte, din cari ar pute învâta și dl. Densușan. Șincal adevărat dăce, că „apusenii să fie obiceiurile sale, și resăritenii eră ale sale, și unii pe alții să nu se hulască”. Însă cu toate că dl. Densușan a citat aceste cuvinte înțelepte, totuși atata hulă a grăit nu numai asupra apusenilor, ci și asupra orientailor uniți cu apusul catolic și civilizat, câtă nu se află în toată literatura românească.

Dar să trecem la altu testimoni citat din Șincal în contra sfintei uniri. Acesta în Chronica anului 1701 dăce: „Macar că și acum se află nebuni”²⁾ de aceia, cari gândesc, că greco-catolicii pentru că se numesc uniți, trebuie să fie supuși romano-catolicilor; ei înțelepciunea arată, că a fi unit cuiva atata înseamnă, câtă a fi lui asemenea, și nu supus. Barem de s'ar arăta și cu fapta, ce arată înțelepciunea!

Șincal stabilește aci un principiu bisericesc, care nu numai este adevărat pentru ori ce om, care are ceva mai multă cunoștință de lucrurile bisericesci, decât dl. Densușan, dar astăzi este totuși odată și validată în pozițiunea de drept public a bisericești unite românești.

Marele cronicariu nu voescă să dăce, că biserica unită românească nu atină dela Pontificale Romanu ca dela Capul bisericești universale și centrul de unitate în biserica lui Christos, — fără de care atîrnare nici nu se poate înclupui uniunea, — ci enunță numai principul, ce astăzi fișecări care română unită îl susține, că adevărat uniunea noastră cu biserica Romei nu învolve în sine supunerea noastră sub jurisdicțiunea romano-catolicilor din patrie, adevărat din Ungaria și Transilvania.

Șincal înainte de a scrie cuvintele citate, vorbește despre încercările teologilor latini denunși de Archiepiscopul din Strigonu de

¹⁾ Edițiunea din Leipzig, 1880, pag. 558.

²⁾ Cuvintul acesta l'a subliniat dl. Densușan, ca să hulască în aceia, cari țin la uniunea dogmatică și la primatul de jurisdicțiune al Papei.

a stăpâni biserica românească din Ungaria și Transilvania. În contra acestor încercări și-a ridicat glasul său cronicariul român, dicându, că uniunea Românilor nu înseamnă a fi supuși romano-catolicilor din patrie, ci înseamnă a fi lor asemenea.

Și el vorbește foarte corect, căci nu există nici o bulă papală, prin care biserica românească din Ardeal să fi fost supusă jurisdicțiunii latinilor din Ungaria și Transilvania și în special Mitropolitului din Strigoni, și astăzi mulțămii năsuințelor nobile ale bărbatilor mari din sinul bisericii noastre și mai virtos ale arhierilor nostri, biserica românească unită constituie o singură provincie mitropolitană cu un Mitropolit în frunte și cu trei episcopi sufragani. Această Mitropolie nu este „supusă” ori subordonată nici unei biserice catolice din țară, ci este coordonată sau „asemenia” cu biserica de ritul latin din patria noastră. Astăzi nu mai există *nebuli*, cari să nu țină strâns la independența bisericeii dela jurisdicțiunea ierarhică a Mitropolitilor din Strigoni ori a altor Arhierii latini din patria noastră, ci numai *nebuli* de aceia, cari nu vedu, că adă „se arată și cu fapta, ce arată înțelepciunea”, și cari în loc să se bucură de puseștiunea independentă, ce și-a câștigat Mitropolia noastră, ne atacă biserica fără de nici un motiv și se încercă a o face odioasă înaintea Românilor, deși fără de această biserică am fi rămasu așa de îndărăpt în cultură și în dezvoltarea individualității noastre naționale, încât am fi de batjocura celorlalte popore din Europa cultă.

(Va urma.)

Dionisiu și Sibilele.

Scene din timpurile Cesarilor de Miles Gerald Keon.

(Continuare.)

În sara aceea a fost o convenire pe colina Palatină. După manevra nocturnă prefectul s'a dat odihnei. Dar nici n'a închis ochii, când fu invitat la Tiberiu. Într-o clipă a fost Seianu acolo.

„Pe toți deii Olimpului! Eu nu știu nimica din cele ce s'au petrecut,” duse Cesarul cu un zimbet amar. „Te întreb pe tine, care știu privi între culise: e drept, că mai înainte numai ai fost în fruntea unei oști, ca să eliberezi o tinără elină din casa lui Cneișu Piso?”

„Asta am făcut-o, Cesare.”

„Și ore pentru ce nu te aruncu la pământ ca pe un câne necredincios? Să nu mai fie în prinsorea Mamertină loc pentru slugile trădătoare?” duse el cu turbare.

„Eă am lucrat după porunca lui Augustu. Mi-a ordonat trimitându-mi sigilul său.”

Tiberiu cădu pe perinele așternutului său ca și un otrăvit de morțe. De ce nu era el împărat? De ce nu era el singur domnitor? Despotul cu voință de feră trăia încă și sta cu puterea sa peste el. Și el trebuia să-i respecte voința, trebuia!

Seianu nu se putea mira în de ajuns de impresiunea magică, ce vorbele sale au făcut asupra Cesarului, și nu putea să-și oprască zimbetul ironic.

Rhodus și alte visiuni de exiliu se iviră înaintea sufletului Cesarului. Se gândi însă, că Augustu era pe la sfârșite, și el, Tiberiu, are să rămână în Roma. Își aduse aminte și de aceea că doi sunt stăpâni lui Seianu și că prea ușor putea să tradeze pe unul din ei ori și pe amândoi, dacă așa ar pofti împrejurările.

„Și cine a fost cel ce ți-a adus mandatul împărătescu?” continuă el.

„Dionisiu din Atena.”

„Ascultă, Seiane alu meu,” începu Tiberiu după o scurtă meditare. „Tu ai făcut bine: Augustu este vrednic de supunerea ta orbă. Ce privește însă afacerea acesta, vina totă cade pe Cneișu Piso. Dar după ce poporul e convins, că și tu ești mestecat în afacere, de jumătate vei ave să o porți tu. Amfdoi veți ave să împărțiți pedepsa, de cumva lucrul va ajunge până la pedepsă. Câtă inimă va fi cu putință, eu o voi impede. Ce privește pe Lygdus, ar trebui încă în această clipă să i-se stingă viața. Știi bine, că numai buzele fără de viață sunt mute și nu mai pot trada. De Cneișu și Plancina așa cred, că mai avem lipsă în contra lui Germanic. Pe ei numai îi vom depărta pe câteva luni dinaintea ochilor Romei. Câteva pungi de bani îi vor face, să pornească cu de grabă.”

„Așa să se întimple, precum demândi, Cesarul meu.”

„Și încă una!” duse Tiberiu. „Tu știi, că eu sunt un prieten alu Emilianilor, sunt cu trup și cu suflet pentru ei și-i admir. Va fi așa dară lucru foarte natural, dacă-i voi împina cu bunăvoință și stimă. Augustu s'a arătat prea puțin marinimos față cu fiul eronului fără samenu dela Filipi. În loc de a-i răpi dominiul familiar trebuia să-i mai adaugă unul drept respătă împărătescă. Nu e așa, Seianul meu?”

„E întocmai așa, precum duci tu.”

„Eu cred, că voi îndrepta greșela lui Augustu, dacă voi da castelul Liris proprietarilor lui de mai înainte. Eă un cuget divin. Mai mult nu poate pretinde nici chiar senatul pe sama Emilianilor.”

Seianu s'a întors pe Viminalu. Curiose gânduri treceau prin creierii lui.

XXXIII.

Au trecut câțiva ani. Timpul în cursul său repede a făcut schimbări mari. Marele comediant Augustu și-a jucat rola până în sfârșit așa, precum i-a insuflată răutăcioasa Livie. Tiberiu a apucat în mâni frinele domniei peste lumea întregă. La început era blând și cuminte.

Gelosia nu-i prea da liniște. Rivalul lui urgisit îi era mereu înaintea ochilor. Celu care s'a pus în fruntea legiunilor lui Varu și a înfruntat pe barbarii germâni și acum era adorat de oște, cât de ușor putea să trecă Alpii în fruntea legiunilor învingătoare și să intre cu triumf în Roma, er senatul și poporul să-l recunoască de împărat.

Și într'adeveru Roma și-a și deschis cu căldură brațele, când Germanic s'a apropiat de ea după o vreme lungă, ce a petrecut în Germania. Însă Germanic a evitat ori ce demonstrație politică. El s'a urcat în caru cu cei cinci princi încă mititei ai săi și n'a trecut prin Roma după dorința poporului. Tiberiu l'a trimis apoi în Siria cu titlul și puterea deplină de împărat. El avea să domnescă peste provinciile resăritene ale Romei. La dorința espresă a împăratului l'au însoțit și Cneișu Piso și soția lui.

Prea bine a simțit Germanic, că el e în Roma de prisos. Bucuros a pornit deci în resăritu. A cercetat Atena, Nicolul, a trecut prin totă Tracia și Asia mică, peste Rhodu, unde a mântuit pe Piso din valuri, de aici prin Egiptu și a ajuns apoi în Siria, unde a și murit otrăvit de omenii lui Tiberiu.

Încă odată s'a ridicat Roma și întregă Italia pentru el, dar atunci el blândul sufletu nu mai era decât țerina, pe care ambițioasa Agripina a adus-o la Brundisiu pe brațele sale. Vaetele și blăstămurile, ce le ridica asupra lui Tiberiu, asupra ucigașului, au fost atât de puternice, cât au mișcat lumea.

S'a început apoi în coșatul război între sângele Liviei și întru alu Germanic. În războiul acesta Seianu și-a jucat până în sfârșit rola de prieten alu lui Tiberiu.

Dar eu cred, că ar fi mai bine, să vedem de Aglais și de pruncul ei.

Tiberiu și-a împlinit vorba. El a cercat în totu chipul, să împace opiniunea publică, precum și inima vădugei restituindu-i posesiunea competentă în locul celei de acum, adică a repositului Vedișu Pollio.

În scurtă vreme după eliberarea fetitei sale Aglais s'a strămutat în castelul, pe care noi îl cunoșcem dela începutul acestei istorisiri. Numele lui mai popular era Liridiu.

Și mulți prieteni ai familiei erau primiți acolo cu ospitalitate și inimă sinceră. Între aceștia era și Dionisiu. El a petrecut acolo câteva luni, er apoi s'a întors la Atena. Mai departe credinciosul și energicul Tellus. El a primit propunerea lui Paulu de a se strămuta împreună cu mititica Prudenția singura fetișoră a sa la Liris. Astfel Tellus a abdis de a mai fi centurion activ. Ei amfdoi ocupau o chilie lângă riu. Paulu se gândia, că dacă el va fi silit, să părăsască pe ai săi, așa va pleca cel puțin odihnit știindu-și pe mama și și soru-sa sub scutul unui amic pe cât de neînfricat, pe atât și de credincios. Au venit acolo și Iosia Macabeul și frumoasa sa nepotă. Ei însă au plecat în drumul lor lung spre luminatul resăritu. Acesta s'a întâmplat cu puțin înainte de ce ar fi intrat Paulu érași în oștea lui Germanic și a pornit cătră medă nopte.

(Va urma.)

Editor și redactor răspundător:
Dr. Victor Szmigelski.

328 szám.

(50) 1-1

1893.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. örökösök 1888. évi 6354 számú végzése következében Oltean Vazul balázsfalvi ügyvéd által képviselt Pátia balázsfalvi hitelintézet javára gergelyfaji Lutsch György, Ganesch András, Mihály ellen 256 frt 40 kr. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 770 frt — krra becsült 2 kancza, 2 herélt ló, 5 szekér, 4 boglya széna, 4 tehén, 4 sertés és 2 szekér szénaból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a vizaknai kir. bíróság 1964—1893 számú végzése folytán 256 frt 40 kr. tökekövetelés, ennek 1888. évi május hó 1 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 100 frt 94 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Gergelyfaján végrehajtást szenvedőknél leendő eszközölésére 1894. évi Január hó 2-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107 és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Vizaknán 1893. évi Deczember hó 15. napján.

Eichner Károly,
kir. bírósági végrehajtó.

Dela tipografia „Aurora” A. Todoran din Gherla—Szamosujvár

se pot procura următoarele carti:

(41) 8—10

Cuvântări b

Cuvântări
ce timp) de
Cuvântări
Papiu. Tor
Cuvântări

acomodate pentru ori
T. I. Ed. II. 1 fl. 20 cr.
(pre dominece) de I.
1. 20 cr.

la toate sărbătorile de
papiu. — Un volum de
preste 24 côle 8-a. mare, papir fin — cu
prețul redus — 1 fl. 50 cr.

Cuvântări funebreale și iertățiuni pentru
diferite cazuri de morțe întocmite de Ioan
Papiu. Un volum de preste 24 côle 8-av mare,
papir fin — cu prețul redus. — 1 fl. 50 cr.

Predice populare pe dominece, sărbători oca-
sionale și pentru morți, de Gavril Pop. Tom.
I. II. III. și IV., fiecare care tom costă 1 fl.
Predice pentru dominecele de preste an
compuse și elucrate după Catechismul lui
Deharbe, de Vas. Criste. Tom. I. dela Do-
mineca Vameșului și a Fariseului până la
Domineca a X-a după Rosalie. — 90 cr.

Cuvântări funebreale și iertățiuni. Din au-
torii renumiți, prelucrate de Tit Bud vicariu
etc. Prețul 1 fl.

Catechese pentru pruncii scolari din școlile
elementare populare. După preotul Georgiu
Mey preot în Schwörzkirch din diecesa de
Rottenburg de Tit Bud paroch gr. cat. în
Sat-Sugatag, etc. Prețul 60 cr.

Manual catehetic pentru primii ani sco-
lastici, prelucrat după I. A. Fritz de Basiliu
Rațiu fost prof. de s. scriptură, catehetică
motodică în semin. archid. din Blaș, actualminte
vicariu arhiepisc. în Făgăraș. Prețul 60 cr.

Toma a Kempis depre imitațiunea lui Chri-
stos, românească depre originalul latin de Ga-
vril Pop canonic; legat 1 fl. 15 cr.

Instrucțiune practică pentru cauzele ma-
trimoniale cu respect la disciplina vigentă în
provincia bisericească gr. cat. de Alba-Iulia-Fă-
găraș, scrisă în usul păstorilor sufletesci prin
Dr. Iuliu Simon pref. de s. Teologie. 1 fl. 30 cr.

Domneșcesca liturgie a celui dintru sânti
părintelui nostru Ioan Chrisostom de Ioan
Boroșiu paroch gr. cat. etc. 25 cr.

Rogățiunea Dnui Tatăl nostru. Explicată
pre scurt de Ioan Boroșiu paroch gr. cat. și
asesor consist. Prețul 10 cr.

Nu mă uita. Colecțiune de versuri funebreale,
urmate de iertățiuni, epitafiă ș. a. Prețul 25 cr.

Novele, Schițe, Piese teatrale, Anecdote ș. a.

Merinde dela Școlă seu învățături pentru
popor, culese din diarul unui scolar de Dr.
Georgiu Popa. Prețul 60 cr.

funebreale, cate- etc.

Idealul pierdut. Novela originală de Paulina
C. Z. Rovinar. Prețul 10 cr.

Opera unui om de bine. Novela orig. —
continuarea novelei „Idealul pierdut” — de
Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 10 cr.

Barb cobzarul. Novela originală de Emilia
Lung. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însore. Novela de Maria
Schwarz, traduc. de N. F. Negruțiu. Preț. 15 cr.

Miseriile sociale. Novela de P. C. Z. Ro-
vinar. Prețul 15 cr.

Influința mândriei. Novela de P. C. Z. Ro-
vinar. Prețul 15 cr.

Proba de foc. Comedie într'un act de A.
Kotzebue, localisată de Irina Sonea-Bogdan.
Prețul 10 cr.

Ultimul sicăstru. Tradițiune de G. Simu.
Prețul 6 cr.

Cântăreța. Novela de Dem. Dan. Preț. 15 cr.

Bunica și nepotul. Schiță din sfera educa-
țiunii. După E. Legouvé de G. Simu. Preț. 6 cr.

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor
Rusă. Prețul 60 cr.

Nr. 76 și 77. Narațiune istorică după
Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 20 cr.

Prin morțe la victoriă. Comedie într'un
act de A. Kotzebue localisată de Irina Sonea-
Bogdan. Prețul 10 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută prin
V. Nicora prof. gimnas. — Cu portretul M.
S. Regina României. Prețul 10 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un vol.
de 192 pag., cuprinde 103 poesii bine alese
și aranjate. Prețul redus (dela fl. 1.20 la) 60 cr.

Tesaurul dela petrosă seu Cloșca cu pui
de aur. Studiu archeologic de D. O. Onnescu.
Prețul 15 cr.

Economia pentru școlile popor. de T. Roșiu.
Ed. II. Prețul 15 cr.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi —
la Români. De V. Gr. Borgovan. Prețul 10 cr.

365 Anecdote și Glume adunate, prelucrate
și aranjate de Tit V. Gheaja spirit. la inst.
corect. Cuprinsul acestui op. este foarte pe-
trecător. — așa că cetind și numai 1 pagină
din el: caută se ridi ori cât ai fi fost de ne-
cajă și măchuit altminteanea. Prețul unui
exempl. cu port. francat e 40 cr.

Povestiri alese de Petra-Petrescu. Prețul
spedat franco 80 cr.

„Nopti de iernă.” Novele pentru popor de
G. Simu. Prețul 1 fl.

Chiuituri de cari strigă feciorii în joc de
I. Pop Reteganul. Prețul 40 cr.

Starosteale adecă Datini dela nunțile Ro-
mânilor Ardeleni. Adunate de I. Pop Rete-
ganul. Prețul 25 cr.

Trandafiri și violele. Poesii de I. P. Re-
teganul. Ed. a II-a amplificată. Prețul 60 cr.

Versuri de dor, adunate din poeziile români
de A. Prețul 25 cr.

Cele mai bune și mai ieftine cărți de rugăciuni.

Ioana sufletului. Carte de rugăciuni și
cântări besericesci, frumos ilustrată. Prelu-
crată și edată cu permisiunea Măritului or-
dinariat diecesan gr. cat. de Gherla prin Vasiliu
Pâteașiu preot gr. cat. în Hotoană. Ed. III.
coresă și amplificată. Prețul unui exemplar
broș. 40 cr., leg. 50 cr., leg. în pânză 80 cr.,
leg. mai fin 1 fl., leg. în piele 1 fl. 60 cr.,
în legătură de lux 2 fl. 50—3 fl. 80 cr.

Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de
rugăciuni și cântări besericesci, foarte frumos
ilustrată. Prețul unui exempl. broș. e 40 cr.,
leg. 50 cr., leg. în pânză 80 cr., leg. mai
fin 1 fl., leg. în piele 1 fl. 60 cr., în legătură
de lux 2 fl. 50—3 fl. 80 cr.

Micul mărgăritar sufletesc. Carte bogată
de rugăciuni și cântări besericesci, frumos
ilustrată, pentru pruncii școlari de ambe sexele.
Prețul unui exempl. broș. e 15 cr., 100 es.
12 fl., 50 exempl. 7 fl., legat 22 cr., 100
exempl. 20 fl., 50 exempl. 10 fl. 50 cr., leg.
în pânză un exempl. 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru
pruncii școlari de ambe sexele. Cu mai multe
icône frumoșe. Prețul unui exempl. broș. e
10 cr., 50 exempl. 3 fl., 100 exempl. 5 fl.; —
legat 12 cr., 50 exempl. 5 fl., 100 exempl. 9 fl.

Visul Prea Santei Vergure Maria, urmat
de mai multe rugăciuni frumoșe. Prețul unui
exempl. legat și spedit franco e 12 cr., 50
exempl. 5 fl., 100 exempl. 9 fl.

Epistolia Dnui nostru Iesus Christos. Prețul
unui exempl. legat și spedit franco e 15 cr.,
50 exempl. 6 fl., 100 exempl. 10 fl.

Chiar acum au apărut:

Cartea ilustrată pentru copii și copile —
cu 18 ilustrațiuni intercalate în text — de
G. Simu Prețul 25 cr.

Povestile bănațului. Culese din gura po-
porului bănațan de George Cătană. Vol. I.
Prețul 30 cr.

Dialogul Țiganului cu Sân-Petru la porța
raului, glume și petrecere de ajuns de Aron
Boca Velcherianul. Prețul 25 cr.

Leonat cel tinăr. Istoria în versuri de
I. Pop Reteganul. Prețul 12 cr.

Tot de aici se pot comanda cărți și utensilii scolastice și altfel de cărți apărute ori și unde, precum și tot soiul de papire și
requisite de scris. — În tipografia proprieă se primesc spre efeptuire tot soiul de lucrări tipografice cu prețurile cele mai moderate.

Cu deosebită stimă cuteză a incunoștința pre Veneratulă Cleră greco-catolică, că precum și până
acum iaă asupra-mi gătirea de

iconostase, amvone, altare

și alte obiecte de ale instruirii interne a bisericelor, în ce priveste lucrul de măsari și de sculptor, de colorare
respective de marmorisare și de prevedere cu icône sante, dimpreună cu aședarea acelor obiecte în fața locului, precum și
renovarea de iconostase cu prețurile cele mai ieftine.

Cu proiecte colorate servescă cu plăcere.

Iconostasele ridicare de mine în bisericile greco-catolice aă câștigatū recunoșcere deose-
bită, și tôte mă îndreptătescū la sperarea, că Veneratulă Cleră mă va împărtăși ocașionalminte
de prețuită-ī încredere. Silința mea se va îndrepta tot-deuna într'acolo, ca și de aci înainte
să meritū renumele celū bunu, care mi-l'am câștigatu până acum.

Prin tarifulū de zone dispărēndū depărtările, prin acēsta capacitatea de concurență mi-s'a măritū.

Rugāndu-mē pentru prețuite comande sum

Oradea-mare, 10 Ianuariū 1892

cu deosebită stimă

Carolū Müller,

auritorū și fabric. de recuis. bisericesci.